

JÖRN
LIER
HORST

LUMEN
PEITTÄMÄ

Suomentanut Päivi Kivelä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Pohjoismaiden
neuvosto

Pohjoismaiden ministerineuvosto on tukenut tämän kirjan julkaisemista.

Norjankielinen alkuteos *Grenseløs*

Copyright © Jørn Lier Horst 2021

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-45378-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Sähköpostiviesti tuli näytölle kello 15.37 perjantaina 8. joulukuuta.

William Wisting odotti vastausta käräjäoikeudesta. Suurin osa päivästä oli kulunut vangitsemisistunnossa. Poliisijuristi oli vaatinut neljän viikon tutkintavankeutta, ja Wisting odotti kiinnostuneena päätöstä.

Viesti koski kuitenkin jotain aivan muuta.

Se oli lähetetty edelleen monta kertaa ja oli ehtinyt kiertää jo neljässä paikassa ennen kuin rikosilmoituskeskuksen Mikkelsen oli lähettänyt sen hänelle.

Tiedustelu mahdollisesta tapahtumasta tai onnettomuudesta.

Viestin aihe oli kirjoitettu englanniksi. Wisting vilkaisi kelloa. Rikosilmoituskeskuksen ylikomisario oli tietysti halunnut siistiä työpöytänsä ja tyhjentää saapuneiden viestien kansion ennen viikonloppua.

Vastaus paikallisesti, kuului lyhyt saate.

Lähetäjä Michelle Norris oli ilmoittanut ulkomaisen puhelinnumeron. Hän kirjoitti olevansa huolestunut ystävästään, johon hän ei ollut saanut yhteyttä marraskuun viimeisen päivän

jälkeen. Siihen asti he olivat viestitelleet netissä monta kertaa päivässä, mutta yhtäkkiä viestit olivat loppuneet ilman mitään ennakkovaroitusta.

Keskustelupalstalla jossa he olivat tavanneet ystävätär käytti nimeä Astria. Hän kertoi olevansa 32-vuotias ja kotoisin Norjasta. Michelle oli tehnyt omia tutkimuksia ja saanut selville, että naisen kotipaikka oli luultavasti Stavern. Nyt hän toivoi saavansa yhteyden paikalliseen poliisiin, koska pelkäsi että Astrialle oli sattunut jotain.

Huoli-ilmoitukset olivat melko tavallisia. Niitä oli monenlaisia ja yleensä ne perustuivat erilaisiin ihmissuhteisiin, mutta tämä poikkesi muista. Lähettäjä ei edes tiennyt, kuka kadonnut oli.

Wisting luki viestin uudelleen. Jos 32-vuotias nainen olisi joutunut kuluneen viikon aikana onnettomuuteen lähiseudulla, hän tietäisi siitä. Silti hän teki haun rekistereistä. Poliisille oli ilmoitettu kaksi kuolemantapausta. Toisen syy oli yliannostus ja vainaja poliisille tuttu narkomaani. Sen tapauksen asiakirjat olivat pinossa Wistingin työpöydällä, ruumiinavauspöytäkirjaa vielä odotettiin. Toinen tapaus oli itsemurha. Molemmat vainajat olivat miehiä.

Onnettomuuksiakin oli sattunut, useimmat liikenteessä ensimmäisen lumipyryn aikana. Lisäksi satamassa oli mies jäänyt puristuksiin työkoneen ja kuljetuskontin väliin. Jätteenkäsittelylaitoksella oli tapahtunut vahinko, erään naisen käsille oli roiskahtanut syövyttävää nestettä.

Mikään näistä ei voinut liittyä Michelle Norrisin viestiin.

Käräjäoikeuden päätöskin tuli. Kaksi viikkoa tutkintavankeutta. Oikeus oli hyväksynyt puolustusasianajajan vetoimuksen, jonka mukaan olisi ollut kohtuutonta pitää epäiltyä tutkintavankeudessa joulun ja uudenvuoden ajan, koska rikostutkinta oli juhlahyhinä lähes pysähdyksissä.

Miehelle oli jo varattu paikka Ringeriken tutkintavankilasta. Wisting kirjoitti kuljetusmääräyksen ja avasi sitten uudelleen Michelle Norrisin viestin. Hän muotoili englanniksi lyhyen rauhoittavan vastauksen, jossa kertoi tutkimisistaan ja lisäsi, ettei mikään viitannut siihen että ystävättärelle olisi tapahtunut jotain ikävää.

Hän lähetti vastauksen ja kirjautui ulos järjestelmästä.

Ulkona oli alkanut taas sataa lunta.

Hän otti takkinsa oven takaa ja kietoi kaulaliinan kaulaan.

Ennen kuin sulki oven hän vilkaisi vielä tietokonetta ja mietti, olisiko pitänyt lisätä ettei Stavernin seudulla ollut tapahtunut mitään mikä antaisi syytä huoleen, ei ainakaan poliisin tietojen mukaan.

2

Raskas kuorma-auto eteni vakaasti tiellä. Aura työntyi kolisten ja rämisten kinoksiin ja heitti lumen korkeana valkoisena kaarena sivulle.

Arnt Skaret keskittyi ohjaamaan ja vaihtamaan vaihteita. Askeskogenin läpi menevä tie oli kapea. Aurausvallien päälle oli satanut uutta lunta ja paikoitellen valli oli sortunut takaisin tielle. Ajovaloissa kieppui suuria lumihiutaleita. Ne näyttivät kipinöivän kun oranssi vilkkuvalo osui niihin. Lumi takertui tuulilasiin ja pyyhkijät työnsivät sitä pois. Toisen pyyhkijän sulka oli kuluunut ja tuulilasi jäi sen kohdalta sameaksi. Skaret tunsu kuitenkin tien ja olisi pystynyt ajamaan melkein ilman aurausviittojakin.

Autoradiosta kuului hiljaista musiikkia. The Boss. *We learned more from a three-minute record than we ever learned in school.*

Edessäpäin vilahtivat vastaantulevan auton valot. Arnt Skaret hiljensi vauhtia ja siirtyi lähemmäksi tien oikeaa reunaa. Ok-sat napsahtelivat suuren auton kylkeen. Vastaantulijan valot häikäisivät niin, että auran eteen oli vaikea nähdä.

Sitten auto meni ohi ja hän oli jälleen yksin tiellä.

Oikea käsi ojentui termosmukia kohti.

Muki oli tyhjä.

Se oli parasta täyttää vasta kun hän tulisi suoralle.

Ennen Helgeroaveienin risteystä tuli vielä toinenkin auto vastaan. Pieni pakettiauto, jonka toinen ajovalo oli pimeänä.

Risteyksessä Foldvikissä hän hiljensi vauhtia ja kääntyi vasemmalle. Lumiketjut pureutuivat syvälle ajouriin.

Kettu juoksi tien yli ja katsoi aura-autoon päin. Ajovalot heijastuivat sen silmistä ennen kuin se katosi aurausvallin yli metsäpolulle.

Harmaa Caddy seisoj vieläkin bussipysäkin takareunassa Manvikin talojen jälkeen. Hän oli huomannut sen jo ensimmäisenä iltana ollessaan auraamassa. Nyt auto oli hautautunut melkein kokonaan lumeen.

Arnt Skaret kääntyi pysäkillä ja ajoi pakettiauton taakse. Oli vaikea sanoa, oliko auto luisunut tieltä vahingossa vai oliko se työnnetty pois muun liikenteen tieltä. Joka tapauksessa sitä olisi hankala saada takaisin tielle. Lunta oli tiiviisti sen ympärillä.

Hän pani termosmukin polvien väliin ja kiersi kannen aukei. Sitten hän otti termospullon matkustajan penkiltä ja täytti mukin.

Kojelaudan lämpömittari näytti kolmea pakkasastetta. Sää oli lauhtunut viimeksi kuluneen vuorokauden aikana. Jos taivas ei selkiintyisi, lumisade voisi kohta muuttua vedeksi.

Juotuaan pari kertaa hän tunsu luonnon kutsuvan. Hän laskeutui ohjaamosta ja kiersi aura-auton toiselle puolelle näkösuojaan. Lämmin suihku painui syvälle lumeen.

Hän kohotti päätään ja katsoi metsään päin. Tienvarren puut olivat lumen peitossa ja juuri sen kauemmaksi ei paljon nähnyt-kään.

Bussi ajoi ohi. Arnt Skaret veti vetoketjun kiinni ja puhdisti kätensä lumessa.

Caddy, joka seiso i osittain pysäkin ulkopuolella, oli sitä mal-
lia jossa oli pitkä tavaratila. Caddy Maxi. Toisella Hofsteinin vel-
jeksistä oli ollut samanlainen, mutta siitä oli jo aikaa.

Skaret oli työskennellyt maanteillä lähes neljäkymmentä
vuotta. Joskus löytyi varastettu auto. Tämäkin saattoi olla sel-
lainen.

Hän haki ohjaamosta taskulampun, harppasi vallin yli ja
meni pakettiauton viereen. Lumi putosi suurena laattana kun
hän pyyhkäisi sivuikkunaa. Hän valaisi lampulla sisälle ja tähys-
teli silmiään siristellen kuuraisen lasin läpi.

Auto oli tyhjä. Hän valaisi virtalukkoa ja kojelaudan alustaa.
Avaimia ei näkynyt, mutta ei myöskään vaikuttanut siltä että
auto olisi käynnistetty kytkemällä johdot yhteen.

Taustapeilistä roikkui pieni krusifiksi ja matkustajan penkillä
oli muovikassi. Hän käänsi valokiilaa. Lattialla oli huopa ja muu-
tama tyhjä pullo.

Tavaratila oli umpinainen eikä siinä ollut ikkunoita. Arnt
Skaret kiersi auton taakse ja kokeili ovea. Lukossa. Hän kumar-
tui ja pyyhkäisi lumet rekisterikilvestä. Se oli likainen, mutta re-
kisterinumero oli selvästi ulkomainen.

Ei ihmekään että autolle kävi huonosti, hän ajatteli.

Hän siirtyi tutkimaan vasenta takarengasta. Oikein arvattu.
Sileäksi kulunut kesärengas. Silloin ei neliveto paljon auttanut.
Hän pudisti päättään. Auto seisoisi tässä kevääseen asti ellei sitä
hinattaisi pois.

3

Jääkaapin alahyllyllä oli muovipussissa vielä kuusi palaa pakastepizzasta, jonka Wisting oli paistanut edellisenä iltana. Hän otti niistä kolme ja pani ne lautaselle.

Kun palat lämpenivät mikrossa, hän meni katsomaan ikkunasta ulos. Pari lasta leikki kadulla liukureineen.

Linen talo oli pimeänä. Tytär oli ollut poissa kolme päivää ja tulisi huomenna kotiin. Kun lumisade lakkaisi, hän kävisi teke-mässä lumityöt että tytär pääsisi autolla pihaan.

Hän meni olohuoneeseen syömään. Talossa oli vielä hiljaisempaa kuin tavallisesti, lumi vaimensi ulkoa kuuluvat äänet. Hän avasi radion, ettei talo tuntuisi niin tyhjältä.

Syötyään hän otti iPadin esiin ja alkoi lukea nettilehtiä. Ruudulle tuli ilmoitus uudesta sähköpostiviestistä. Se oli Michelle Norrisilta.

Viesti oli vastaus hänen tunti sitten lähettämänsä viestiin, mutta aihekentän teksti oli muutettu. *Regarding Astria.*

Aluksi nainen kiitti nopeasta vastauksesta ja selitti, että oli ennen yhteydenottoaan lukenut Google-kääntäjän avulla paikal-

listen nettilehtien otsikoita mutta ei ollut löytänyt mitään viitteitä siitä, että ystävättärelle olisi tapahtunut jotain.

Haluaisin kuitenkin esittää vähän lisätietoja huolestumiseni perusteeksi, hän kirjoitti.

Tutustuin Astriaan keskustelupalstalla, joka tutkii Ruby Thompsonin murhaa. Ruby murhattiin Sant Joan de Palamosissa Espanjassa 16. huhtikuuta. Hän oli ystäväni. Gironan maakunnan poliisi yrittää tutkia murhaa, mutta ei ole saavuttanut toistaiseksi tuloksia. Kolme kuukautta sitten perustin joukkoratkaisusivuston, johon kokosin kaiken saatavissa olevan tiedon Rubyn murhasta. Toivoin tavoittavani sosiaalisen median kautta ne jotka ehkä tietäisivät asiasta jotain, ja samalla halusin koota yhteen ihmisiä, joilla on taitoa tehdä tutkimuksia. Yli sata henkilöä on kiinnostunut tapauksesta ja tekee töitä korvauksetta, ilman toiveita palkkiosta. Noin kymmenen hengen ryhmä on ollut erityisen innostunut. Astria kuuluu siihen. Hän tutkii laajaa kuva-aineistoa. Viimeisessä viestissään hän kertoi ryhmälle löytäneensä jotain kiinnostavaa, mutta tarvitsevänsä aikaa johtopäätösten tekemiseen.

Monet ryhmän jäsenet esiintyvät salanimellä. Astria on kertonut käyttäjäprofiilissaan olevansa norjalainen, 32-vuotias ja koulutukseltaan analyytikko, hänen työnsä liittyy teollisten tuotantoprosessien simulointiin. Nettikeskusteluissa on selvinnyt, että hän asuu yksin. Hän on lisäksi kertonut että hänen perheellään on loma-asunto Palamosissa. Hän oli siellä pääsiäislomalla kun Ruby murhattiin ja löysi keskustelupalstan etsiessään myöhemmin tietoja tapauksesta. Nimi Astria on luultavasti peräisin kreikkalaisesta jumaltarustosta. Hänen ilmoittamaansa sähköpostiosoitetta (realAstria@gmail.com) ei ole löytynyt muualta netistä.

Michelle Norris oli liittänyt mukaan kuvan, jota Astria käytti rekisteröityessään keskustelupalstalle. Yksi käyttäjistä oli tehnyt kuvasta tausta-analyysin ja todennut, että kuva oli otettu Stavernissa.

Liitteenä oli lisäksi Googlen karttapalvelusta kopioitu katu-kuva. Se oli otettu samassa paikassa mutta vähän eri kulmasta. Wisting tunnisti paikan. Kuva oli otettu satamassa sateisena kesäpäivänä. Keskellä kuvaa seisovalla naisella oli sortsit, sydvesti, sadetakki ja kumisaappaat. Tummanvihreä vanhanaikainen sadepäähine oli vedetty niin alas että lieri peitti silmät.

Wisting mietti, mistä oli päätelty että kuva oli otettu Stavernissa, ja alkoi tarkastella taustaa. Siellä näkyi Citadelløyan kivitorni. Se oli hyvä maamerkki, mutta sen tunsivat vain paikalliset asukkaat ja kaupungissa käyneet matkailijat. Naisen takana näkyi vuonolla muutama purjevene ankkurissa ja salmea ylitti vanha matkustajalautta, joka kesäisin liikennöi lähisaarille.

Wisting suurensi kuvaa kahdella sormella. Suuret kirjaimet lautan ohjaamon etuseinässä erottuivat selvästi. *M/S Viksfjord*.

Hän googletti nimen ja sai runsaasti osumia, jotka kaikki johtivat Staverniin.

Viestin lopussa Michelle Norris kirjoitti, että vaikka kuva oli-kin otettu Stavernissa, se ei välttämättä merkinnyt että Astria asui siellä. Hän toisti olevansa huolissaan ja kysyi, voisiko Wisting tehdä lisätutkimuksia.

Wisting luki viestin uudestaan. Muutamat käsitteet olivat hänelle uusia. *Citizen detectives* ja *crowdsolving*. Hän oli kuullut sanan *crowdfunding*, joukkorahoitus, joka tarkoitti että yksityishenkilöt antoivat taloudellista tukea jollekin toiminnalle. Michelle Norris oli tehnyt tavallaan samoin. Perustanut keskustelupalstan, jossa ”tutkivat kansalaiset” kokoontuivat auttaakseen hänen ystävänsä murhan ratkaisemisessa. Se että Astrian kuva oli jäljitetty Staverniin kertoi tietystä pätevyydestä.

Tässä harrastajaetsivien yhteistyössä oli tavallaan sama periaate kuin televisio-ohjelmissa, joissa kerrottiin ratkaisemattomista rikoksista ja näytettiin valvontakameroiden kuvaamia

videoita. Niistä Wistingillä oli hyviä kokemuksia. Vaikka kuvanlaatu olisikin huono, joku osasi aina kertoa minkä merkinen ja mitä vuosimallia videolla näkyvä auto oli tai kenen valmistajan vaatteita ihmisillä oli. Jotkut onnistuivat jopa tunnistamaan naamioituneen henkilön eleiden ja liikkumistavan perusteella.

Wisting mietti saamiaan tietoja. Huoleen ei luultavasti ollut mitään syytä. Norja oli niin pieni maa, että jokaisesta murhasta kerrottiin valtakunnallisesti. Jos noin kolmekymmentävuotias nainen olisi kateissa toista viikkoa, se olisi hyvää uutisaineistoa kaikille lehdistä. Mitään sellaista ei ollut näkynyt.

Näin vähäisten tietojen pohjalta Astrian henkilöllisyyttä olisi vaikea selvittää. Lähimmäksi pääsisi ehkä hänen käyttämänsä tietokoneen IP-osoitteen avulla. Lisäksi Michelle oli kertonut, että perheellä oli loma-asunto Palamosissa. Sitä kautta voisi myös selvittää jotain.

Wisting alkoi kirjoittaa vastausta. Michelle Norrisin sähköpostiosoitteen lopussa oli tunnus au. Wisting oli arvellut että nainen oli espanjalainen, mutta se ei voinut pitää paikkaansa. Wisting googletti puhelinnumeron maatunnuksen ja sai selvillä, että Michelle Norris asui Australiassa.

Hän katsoi kelloa. Siellä oli varmaankin keskiyö.

Hän teki uuden haun Ruby Thompsonin nimellä ja lisäsi hakukenttään kaupungin, jossa nainen oli murhattu. Ensimmäiset osumat olivat espanjalaisista nettilehdistä, mutta hän löysi runsaasti englanninkielisiä artikkeleita australialaisista lehdistä.

Ruby Thompson oli ollut nuori hento nainen, jolla oli vaaleat hiukset, pyöreät kasvot ja kauniit siniset silmät. Hän oli kotoisin eräästä Etelä-Australian kaupungista ja oli lomalla Euroopassa, kun hänet löydettiin murhattuna hiekkarannalta Espanjasta. Poliisi pidatti englantilaisen reppumatkailijan, jonka Ruby oli

tavannut lomansa aikana, mutta mies vapautettiin kolmen viikon tutkintavankeuden jälkeen.

Wisting luki muita artikkeleita, mutta niissä oli vain vähän uusia tietoja. Palamos oli pieni kaupunki Välimeren rannikolla Koillis-Espanjassa, runsaan tunnin matkan päässä Ranskan rajalta. Surffaajat olivat löytäneet 25-vuotiaan Ruby Thompsonin ruumiin aikaisin aamulla. Se oli ajautunut rannalle, ja aluksi oli luultu hänen hukkuneen. Kuolinsyiksi osoittautui kuitenkin kuristaminen. Viimeisestä artikkelista oli kolme viikkoa ja siinä sanottiin, ettei Espanjan poliisilla ollut vielääkään ketään epäiltyä.

Hakutuloksissa näkyi myös Michelle Norrisin perustama keskustelupalsta. Wisting meni sivustolle, mutta pääsi lukemaan vain yleisen selostuksen tapauksesta. Voidakseen keskustella toisten kanssa hänen olisi täytynyt perustaa käyttäjäprofiili ja rekisteröityä.

Hän palasi poliisin järjestelmään tekemään haun kaikista kaatoamisilmoituksista ja itsemurhista kuluneen viikon ajalta, mutta ei löytänyt yhtään tapausta, johon ikä ja sukupuoli olisivat sopineet. Hän tarkisti liikenneonnettomuudet ja kuolonuhreja vaatineet tulipalot ja kaikki Norjassa rekisteröidyt tapaukset, joille oli annettu tunnus 9710, epäilyttävä kuolemantapaus. Niissä kuolema oli tullut äkkiä tai odottamatta ja poliisin täytyi tutkia, liittyikö siihen mitään rikosta. Joistain tapauksista oli kerrottu uutisissa. Humalainen mies oli häiriköinyt linja-autossa Hedmarkissa ja lopulta kuljettaja oli jättänyt hänet kyydistä. Seuraavana päivänä mies löytyi tien laidasta kuoliaaksi paleltuneena.

Hakuihin kului lähes tunti, mutta johtopäätös oli selvä. Astria, tai mikä naisen nimi olikin, ei ollut näiden uhrien joukossa.

Wisting lähetti virallisen vastauksen, jossa kysyi Astrian IP-osoitetta ja tiedusteli, oliko Astria antanut tarkempia tietoja perheestään ja loma-asunnosta Espanjassa. Sitten hän puki ulkovaatteet ja lähti lumitöihin.

4

Ensilumi oli tullut kylmän viiman mukana koillisesta vajaa viikko sitten. Yhden yön aikana oli satanut lunta yli puoli metriä. Siitä lähtien taivas oli ollut harmaassa pilvessä ja uusia lumikuuroja oli riittänyt.

Wisting työnsi lumilapion kovaksi pakkautuneeseen kinokseen, jonka aura-auto oli jättänyt Linen pihatien kohdalle. Lumisade oli alkanut suunnilleen samoihin aikoihin kuin Astria oli viimeksi kirjoittanut netissä, hän ajatteli.

Jostain lähistöltä kuului lumilingon hurinaa. Wisting oikaisi pipoaan. Aluksi hän lapioi kapean polun ovelle ja alkoi sitten lentää sitä molemmilta puolilta.

Viereiseen taloon oli muuttanut lapsiperhe, johon Wisting ei ollut vielä tutustunut. Lapset olivat usein ulkona leikkimässä, mutta näyttivät vähän liian isoilta Amalien kavereiksi. Poika oli ehkä kymmenen tai kahdentoista ja tyttö pari vuotta nuorempi. Amalie oli vasta viiden.

Wisting oikaisi selkäänsä ja katsoi lapsia. He tekivät yhdesä lumiukkoa, mutta nahistelivat koko ajan. Heittelivät toisiaan lumipalloilla ja tönivät kinokseen. Kadun varrella ei asunut

muita lapsia eikä Wisting tiennyt, oliko Amalie tutustunut uusiin naapureihin.

Yhtäkkiä tyttö purskahti itkuun ja marssi pois, nousi portaat ja meni sisälle.

Wisting jatkoi lapioimista tasaiseen tahtiin. Päänahka alkoi tuntua hikiseltä. Mieleen tuli, että Australiassa oli kesä.

Sähköpostiviestissä oli näkynyt huoli siitä, että Astrialle oli tapahtunut jotain pahaa, koska hän oli saanut selville jotain tai ainakin päässyt jonkin jäljille.

Se oli tietysti liioittelua. Wistingin oli vaikea kuvitella, että kotitutkimukset, joita tuntematon nainen teki tuntemattomassa paikassa Norjassa, voisivat olla vaaraksi kenellekään.

Siitä huolimatta kaksi asiaa vaivasi häntä. Kuka Astria oli ja miksi hän oli äkillisesti vaiennut?

Ajatukset pyörivät, mutta turhaan.

Saatuaan lumityöt tehdyksi Wisting palasi omalle talolleen, kävi suihkussa ja lämmitti viimeiset kolme pizzanpalaa. Ristiselkään koski kun hän istui television ääreen. Lihakset arisivat lapioinnin jäljiltä.

Hän kurkotti iPadin käteensä, avasi sen ja huomasi saaneensa viestin Michelle Norrisilta. Nainen kiitti tutkimuksista ja kertoi että Astria, kuten monet muutkin käyttäjät, oli kirjautunut keskustelupalstalle VPN-palvelimen kautta. Silloin myös tietoliikenteen reitti salattiin eikä alkuperäistä IP-osoitetta pystynyt jäljittämään.

Astria on kertonut hyvin vähän perheestään ja Palamosin asunnosta, viesti jatkui. Liitän mukaan tekstin, jolla hän esittäytyi muille käyttäjille.

Tekstissä Astria kertoi, että hänen perheessään kukaan ei pitänyt talvesta eikä lumesta eikä harrastanut hiihtämistä. Tunturimökin sijasta heillä oli loma-asunto Palamosissa. Hän oli käynyt

siellä monta kertaa vuodessa lapsesta asti ja tunsi kaupungin hyvin. Maanantaina huhtikuun seitsemännentoista päivän aamuna hän oli ollut juoksulenkillä ja huomannut, että poliisi eristi osaa rannasta. Ruby Thompsonin ruumis lojui vesirajassa. Astria jäi katselemaan, kunnes poliisi sai tutkimukset tehdyksi ja ruumis vietiin pois. Hän luuli että nainen oli hukkunut ja säikähti vasta myöhemmin kun kuuli, että poliisi oli aloittanut murhatutkimuksen. Häntä huolestutti, ettei murhaajaa ollut saatu vielä kiinni. Se vaivasi häntä. Hän halusi auttaa ja voisi tehdä tutkimuksia Palamosissa kun menisi sinne seuraavan kerran.

Wisting kohotti katseensa olohuoneen ikkunoihin ja lumisateeseen. Ehkä Astria oli matkustanut Espanjaan, Palamosiin. Se selittäisi, miksi hänestä ei löytynyt minkäänlaista tietoa Norjan poliisin rekistereistä.

Viestissä ei ollut mitään, mihin olisi täytynyt vastata.

Useimmissa murhasta kertovissa artikkeleissa oli ollut sama kuva rannalta. Se oli otettu kun poliisi oli vielä paikalla. Wisting aukaisi kuvan ruudulle. Se oli otettu kaukaa. Hiekalla seisoi kaksi poliisiautoa. Ruumis oli vedetty vesirajasta ylemmäksi, suojaan poliisiautojen väliin. Yksi poliisi puhutti muutamaa surffilautojen kanssa seisovaa nuorta. Vähän kauempana oli joukko uteliaita katsojia. Wisting suurensi kuvaa nähdäkseen, olisiko Astria mukana siinä, mutta kuva oli liian epätarkka. Hahmoista ei erottanut olivatko he miehiä vai naisia tai oliko heistä joku lenkkeilyvaatteissa.

Viimeinen pizzanpala oli jäähtynyt ja kovettunut. Wisting söi sen ja etsi samalla viestin, jonka liitteenä oli Astrian kuva. Jotenkin hänestä tuntui että nainen oli täällä kesävieras, ei vakituinen asukas. Hän seisoi keskellä vesilammikkoa sadevaatteissa. Asetelma vaikutti harkitulta, kuva oli tarkoitettu hauskaksi muistoksi sateisesta kesälomasta. Lisäksi hän oli ilmoittanut työkseen

teollisuusprosessien analysoinnin. Larvikissa ja Stavernissa oli hyvin vähän teollisuutta. Toisaalta tuollaista asiantuntijatyötä pystyi varmasti tekemään nykyään missä tahansa. Tuntui silti oudolta, että matkailija olisi pakannut mukaan vanhanaikaisen sydvestin. Sadetakki ja kumisaappaat olivat kyllä tarpeen kun lomaili Norjassa, mutta vanha sadehattu oli harvinaisempi vaate. Yleensä sellainen roikkui kesämökin seinällä.

Astria oli 32-vuotias, vähän nuorempi kuin Line. Montakohan sen ikäistä naista kunnassa oli? Väkiluku oli vähän alle viisikymmentätuhatta, siis noin kolmesataa henkeä molempia sukupuolia jokaisessa ikäluokassa. Jos kyseessä olisi virallinen tutkinta, hän voisi hakea väestörekisteristä tarkan lukumäärän ja nimet. Joku Astrian ikätoveri todennäköisesti tunnistaisi hänet valokuvasta, vaikka sadehatun lieri peittikin osan kasvoista. Työkaveri tai joku muu, jonka hän tapasi säännöllisesti. Jos kuva julkaistaisiin Facebookissa, vastaus voisi tulla jo samana iltana.

Wistingistä alkoi tuntua, että hänkin oli nyt harrastelijaetsivä.

Taas tuli sähköpostia. Michelle Norris kutsui hänet keskustelupalstan jäseneksi.

Tapauksen yhteydessä on tullut esiin norjalainen nimi, muuta hän ei kirjoittanut.

Wisting laski iPadin pöydälle ja otti television kaukosäätimen. Hän oli sekaantunut asiaan jo liikaakin.

5

Lauantaiaamuna hän heräsi tavallista myöhemmin. Silti ulkona oli vielä pimeä kun hän nousi.

Radio soi hiljaa taustalla hänen lukiessaan nettilehtiä. Ensin paikalliset.

Yhdessä uutisessa oli Ellinor Brinkin kuva. Wisting tunsi hänet kouluajoilta. Nainen työskenteli kiinteistöalalla ja uutisessa kerrottiin uudesta tukihankkeesta. Siinä pyrittiin auttamaan nuoria, joiden oli vaikea saada asuntoa.

Kuvassa nainen näytti väsyneeltä, mutta haastattelussa hän vaikutti innokkaalta ja tarmokkaalta.

Ellinor oli ollut kaksi kertaa naimisissa, sen Wisting tiesi. Kaupunki oli niin pieni että sellaiset asiat kuuli. Ensimmäinen mies oli ollut automyyjä nimeltään Moberg. Liitto oli jäänyt lyhyeksi. Ellinor oli mennyt uusiin naimisiin pankkimiehen kanssa ja ottanut tämän sukunimen Isaksen. He olivat saaneet kaksi poikaa mutta eronneet ennen kuin pojat olivat aikuisia, ja Ellinor oli ottanut tyttönimensä takaisin. Vanhempi poika työskenteli Oslossa rahoitusyhtiössä. Nuorempi poika Trond oli aiheuttanut huolia. Eilen Wisting oli järjestänyt hänen tutkintavankeutensa.

Ellinor oli käynyt pyytämässä, että Wisting pitäisi hänet ajan tasalla pojan tilanteesta. Se tarkoitti tarkkaan ottaen vaitiolovelvollisuuden rikkomista, sillä poika oli aikuinen, yli kolmenkymmenen.

Wisting otti käyntikortin ja valitsi numeron.

Nainen vastasi heti.

”Onko Trondin asianajaja soittanut?” Wisting kysyi. ”Pyysin häntä ottamaan yhteyttä sinuun.”

”Mitään ei ole kuulunut”, nainen vastasi. ”Eikä lehdistäkään ollut mitään.”

Wisting kertoi, että poika oli määrätty kahdeksi viikoksi tutkintavankeuteen.

Naisen ääni muuttui kireäksi. Hän ei halunnut, että poika vapautettaisiin. Olisi parempi että Trond olisi joulun ajan vankilassa, silloin hän ainakin tietäisi missä poika on. Hän oli käynyt tapaamassa Wistingiä koska toivoi, että Wisting hankkisi pojalle tuomion ja poika saisi vankilassa apua.

”Mitä kahden viikon kuluttua tapahtuu?” hän kysyi.

Wisting selitti miten aikoi toimia yhdessä poliisijuristin kanssa. He vaatisivat tutkintavankeuden jatkamista oikeudenkäyntiin asti ja yrittäisivät saada rikosseuraamuslaitoksen kanssa aikaan sopimuksen, että poika pääsisi vankeusaikana päihdekuntoutukseen.

Ellinor Brink kiitteli runsaasti, vaikka Wisting ei ollut luvannut tehdä pojan hyväksi mitään erityistä. Kaikki ansaitsivat tilaisuuden päästä eroon päihteistä ja rikollisuudesta.

Naisella oli ollut koira nimeltä Milos, Wisting muisti puhe-
lun jälkeen. Saman niminen kuin Kreikalle kuuluva saari Egean-
merellä. Hän ei ollut koskaan käynyt siellä, mutta muisteli kuul-
leensa että Milos tarkoitti omenaa.

Hän mietti, miksi Astria oli valinnut juuri sen käyttäjänimen, ja teki siitä haun. Nimi oli tosiaan peräisin kreikkalaisesta jumal-

tarustosta niin kuin Michelle Norris oli kirjoittanut. Astria oli oikeudenmukaisuuden jumalatar.

Hän ei ehtinyt pohtia nimenvaihtoa sen enempää, sillä ulko-ovi kolahti. Line huuteli *Huhuu!* ja tuli sisään.

Wisting nousi ja otti tiskipöydän yläkaapista kahvimukin.

”Sinäkö teit lumityöt?” Line kysyi.

Hänen poskillaan oli raikas puna.

Wisting hymyili ja nyökkäsi.

”Missä Amalie on?” hän kysyi.

”Haen hänet vähän myöhemmin”, Line vastasi ja istui pöytään. ”Täytyy ensin hoitaa asioita.”

Amalie oli Linen ystävän Sofien luona. Sofiella oli samanikäinen tytär ja hänellä ja Linellä oli keskinäinen avunantosopimus. Molemmat olivat yksinhuoltajia ja välillä kiireisiä työssään. Line oli luopunut vakituisesta toimittajanpaikasta saatuaan Amalien ja työskenteli nykyään freelance-rina. Hän kirjoitti vieläkin joskus artikkeleita, mutta päätyö oli tuotantoyhtiössä, joka kuvasi dokumenttisarjoja vanhas-
ta katoamistapauksesta. Hän teki töitä enemmän kuin koskaan.

”Miten sujui?” Wisting kysyi.

Hän ei tiennyt mitä tytär oli tehnyt viime päivinä, paitsi että kyse oli kuvauksista ja haastatteluista Sørlandetissa.

”Oikein hyvin”, Line vakuutti. ”Kohta alkaa olla valmista.”

Wisting kaatoi tyttarelle kahvia.

Ellenor Brinkin käyntikortti oli jäänyt pöydälle. Line otti sen ja hieraisi peukalolla kiinteistönvälittäjän logoa.

”Aiotko muuttaa?” hän kysyi.

Wisting pudisti päätään.

”Naisen poika on tutkintavankeudessa”, hän vastasi. ”Lupasin auttaa muutamissa käytännön asioissa.”

Line laski kortin kädestään ja katseli ympärilleen.

”Ottaisit joulukoristeita esiin”, hän sanoi. ”Joulukuu on jo pitkällä. Sinullahan on yleensä valosarja pihapuussa.”

”Se meni rikki viime vuonna”, Wisting sanoi.

”Osta sitten uusi.”

Line nousi ja meni huoneeseen, jossa joulukoristeita säilytettiin. Tuli sitten takaisin iso pahvilaatikko sylissä. Päällimmäisenä oli adventtikynttelikkö.

”Autanko sinua koristelussa?” hän kysyi.

Wisting pudisti päätään.

”Voit jättää laatikon tuohon”, hän sanoi ja osoitti työtasoa.

Line laski laatikon työtasolle ja otti kynttelikön, pyyhki siitä pölyt ja pani sen keittiön ikkunalle.

”Tuletko illalla meille syömään?” hän kysyi ja istui taas. ”Laitan jotain pataruokaa. Käyn kaupassa Amalien kanssa.”

”Sopii hyvin”, Wisting vastasi.

”Amalie toivoo joululahjaksi iPadia”, Line jatkoi.

”Saako hän sen?”

”Ei ainakaan minulta.”

Wisting otti oman iPadinsa ja haki ruudulle Astrian kuvan. Line oli suunnilleen saman ikäinen.

”Tiedätkö kuka tuossa on?” hän kysyi.

Line otti iPadin, katsoi kuvaa ja suurensi sitä.

”Pitäisikö?” hän kysyi.

”Se on otettu Stavernissa”, Wisting vastasi.

”Niin näkyy”, Line sanoi, mutta pudisti sitten päätään. ”Voisi olla kuka tahansa”, hän sanoi. ”Mistä on kyse?”

Wisting joi kahvia. Olisi liian mutkikasta selittää.

”Ei luultavasti mistään”, hän vastasi.

Line ojensi iPadia mutta ei irrottanut otettaan.

”Kyllä siinä jotain on.”

”En tiedä vielä”, Wisting sanoi. ”Sain eräänlaisen katoamisilmoituksen.”

”Mitä tarkoittaa *eräänlainen katoamisilmoitus*?”

Wisting mietti miten selittäisi.

”Tuo nainen on kadonnut netistä”, hän sanoi ja kertoi asiasta enemmän.

Line painoi kädet poskille niin kuin usein ryhtyessään miettimään.

”Mitä aiot tehdä asialle?” hän kysyi sitten.

”En voi tehdä paljonkaan”, Wisting vastasi.

Line nojasi tuolinselustaan.

”Nykyään moni elää suurimman osan elämästään netissä”, hän sanoi. ”Siellä he ovat läsnä, tekevät töitä ja tapaavat toisia ihmisiä. Aloittaisitte varmasti tutkinnan, jos joku työnantaja ilmoittaisi olevansa huolissaan, kun työntekijä on ollut viikon poissa töistä.”

”Se on eri asia”, Wisting sanoi.

Line joi kahvia ja pudisti päätään.

”Ei oikeastaan.”

”Ongelma on siinä, ettei kukaan tiedä kuka hän on”, Wisting huomautti. ”Sitä paitsi olen tehnyt vähän tutkimuksia. En löytänyt yhtään tapausta, joka voisi liittyä tähän katoamiseen.”

”Arvelet siis, että hänelle on voinut sattua jotain?”

Wisting liikahti tuolillaan.

”Haluaisin tietää kuka hän on.”

”Oletko perehtynyt siihen tapaukseen tarkemmin?” Line kysyi.

”Mihin tapaukseen?”

”Espanjassa tehtyyn murhaan.”

Wisting pudisti päätään.

”Se vaatii rekisteröitymistä”, hän selitti. ”Täytyy olla käyttäjä-

tunnus ja salasana.”

”Etkö sitten saa niitä?”

”Varmasti saisin”, Wisting vastasi. ”Mutta en tarvitse.”

”Sillä tavalla katoamisia tutkitaan”, Line väitti. ”Käydään paikassa jossa kadonnut on nähty viimeksi ja puhutetaan niitä jotka hän tapasi viimeksi.”

Wisting vain hymähti.

”Ei tämä ole katoamistapaus”, hän huomautti.

Line nousi.

”Ei vielä.”

6

Wisting osti sekä valosarjan pihapuuhun että iPadin Amalielle. Hän ei tiennyt mitä muutakaan antaisi tytölle lahjaksi. Se oli kallis, mutta Amalie oli hänen ainoa lapsenlapsensa. Kassajonossa hän yritti muistella, millaisia joululahjoja Line ja hänen kaksoisveljensä olivat lapsena saaneet. Hän muisti perheen joulunviettoja, mutta ei mitä paketeista oli ollut. Ingrid hoiti aina kaiken, koristelunkin ja ruoanlaiton. Ja joululahjat hankittiin hyvissä ajoin.

Ripustaessaan valosarjaa pieneen pihapuuhun hän hyräili autossa kuulemaansa joululaulua. Uusien naapureiden lapset olivat taas ulkona leikkimässä. He olivat nostaneet tikkaat talon seinustalle ja hyppivät niiltä kinokseen.

Amalie tuli samassa pihaan.

”Tulitko auttamaan koristelussa?” Wisting kysyi.

”Voin minä auttaa”, Amalie vastasi.

Wisting ojensi valosarjan ja nosti tyttöä niin että tämä ulottui yläoksiin.

”Tunnetko nuo lapset?” hän kysyi, kun naapurin pihalta kuului riemastunut kiljahdus.

Amalie pudisti päätään.

”Voisit tutustua heihin”, Wisting ehdotti.

”Joo”, Amalie sanoi ja alkoi puhua muusta.

Hän kertoi mitä kaikkea oli puuhannut ensilumen satamisen jälkeen. Päiväkodissa oli tehty lumiukko, laskettu mäkeä kelkalla ja käyty luistelemassa.

Kun valosarjan valot oli sytytetty, he menivät yhdessä Linen luo syömään. Syönnin jälkeen Amalie poistui perunalastukuppi mukanaan olohuoneeseen katsomaan televisiota. Wisting auttoi Lineä siistimään pöydän.

”Oletko katsonut sitä espanjalaista murhajuttua?” Line kysyi.

Wisting pudisti päätään. Astrian tapaus oli pyörinyt mielessä koko päivän, mutta hän ei ollut käynyt keskustelupalstalla. Hän ei oikein tiennyt miten suhtautuisi asiaan. Se tuntui sijoituvan poliisin- ja toimittajantyön välimaastoon. Joukko vapaaehtoisia yksityishenkilöitä tuli poliisin tontille uskoen voivansa tehdä sen mihin poliisi ei pystynyt.

Line haki tietokoneensa pöydälle ja nosti kannen. Hän löysi nopeasti Ruby Thompsonin murhaa tutkivan sivuston ja napsautti rekisteröitymispainiketta.

Darby, hän kirjoitti käyttäjänimeksi.

”Se on yhdestä elokuvasta”, hän sanoi ennen kuin Wisting ehti kysyä.

Luultavasti hän käytti samaa nimeä muuallakin netissä.

Line naputteli salasanan ja siirtyi eteenpäin. Päästäkseen jäseneksi hän joutui ilmoittamaan syntymävuotensa ja kansallisuutensa. Lisäksi oli vapaan tekstin kenttä, jossa pyydettiin kertomaan miksi hän oli kiinnostunut tapauksesta ja millä perusteella hän uskoi voivansa auttaa. Line ilmoitti olevansa kiinnostunut ratkaisemattomista rikoksista. Periaatteessa hän